

EDUCA AMB L'ART AL PALAU DE LA MÚSICA

A través del cos i la veu traçarem un recorregut tot suggerint idees i recursos de cara a muntar un taller coral adaptat a les característiques de cada tipus de grup d'usuaris.

Cal treballar de manera pràctica i dinàmica aprenent diverses cançons a través del joc i la improvisació, sempre des d'un punt de vista vivencial i creatiu.

PROFESSORS:

Glòria Fernàndez. Directora del Cor Mitjans de l'Orfeó Català, del Cor Mitjans i Cor Juvenil de Ciutat Vella dins el projecte social Clavé XXI de la Fundació Orfeó Català - Palau de la Música. Cap d'Estudis de l'Escola Coral de l'Orfeó Català i directora de la Cor NovAura.

Esteve Nabona. Director del Cor Jove de l'Orfeó Català, director de l'Escola Coral de l'Orfeó Català i director artístic del projecte social Clavé XXI de la Fundació Orfeó Català – Palau de la Música.

1.PREPARACIÓ DEL COS I LA VEU. *Mètode Jaques-Dalcroze i Història cantada*

Mode: Escalfament previ al treball de repertori.

Proposta:

Abans de començar a treballar el repertori coral necessitem escalfar la veu i el cos, deixant-lo preparat i disponible. Ho podem fer a través d'aquests exercicis:

Mètode Jaques-Dalcroze: Sobre d'una música pre gravada en compàs de 4/4, treballem canvis de ritme associats a unes paraules i gestos concrets. Per exemple:

- Figura rítmica: negra, paraula: tornar, moviment: picar de mans amb la parella.
- Figura rítmica: blanca, paraula: hop, moviment: balanceig amb tot el cos.
- Figura rítmica: corxera, paraula: hip, moviment: córrer.

Primer ho treballem en cercle per tal que els cantaires agafin agilitat i reaccionin amb la màxima rapidesa en sentir la paraula associada.

Després ja es pot fer desplaçant-se per l'espai. Si veiem que surt bé, o ho volem repetir en una segona sessió, podem introduir-hi nous ítems com per exemple un triangle, que quan sona fa que els cantaires es quedin immòbils o continuïn amb el que estaven fent.

Història cantada: A través d'una història amb mímica, sons vocals i corporals, treballem la respiració i diafragma (per exemple imitant una pluja cada cop més intensa), mobilitzem zones per destensar-les (mandíbula, llengua, cervicals, espatlles...), fem ressonàncies (menjar boníssim “mmmmm”) o sirenes (ens passem una pilota “uuuuu”) i finalment incorporem la improvisació, on els cantaires tenen la oportunitat de fer sortir la seva expressivitat i creativitat.

2.CÀNON DE LA PAU. *Compositor: François Terral. Adaptació: Mª Teresa Giménez.*
Mode: Treball melòdic i polifònic a través de la melodia principal (amb o sense cànon) i els obstinats.

Proposta:

Una de les maneres més ràpides, i també més antigues, de preparar una peça polifònica és afegint *obstinats* a les melodies. Si tenim un cor prou hàbil, la melodia la podem fer també a cànon. Per començar, podem ensenyar la melodia a tot el cor, i després els diferents obstinats.

Material didàctic:

1. Partitura (adjuntada en pdf)

3.TUTIRA MAI. *Tradicional maorí. Harm: Anthony Ritchie*
Mode: Teball de text, melodia i gestualitat.

Proposta:

Podem començar treballant el text sol, repetint-lo amb diferents entonacions, veus, ritmes i expressions, de manera que cridem l'atenció dels cantaires i facilitem que el memoritzin amb més rapidesa i motivació, alhora que treballem la improvisació i expressivitat.

Després es pot fer el joc del mirall, on el director/educador fa uns gestos i la resta de cantaires son el mirall (també pot sortir un cantaire a fer gestos), i així ja introduïm el que després sortirà a la cançó.

Quan ensenyem la cançó, la treballem juntament amb la seva gestualitat perquè aquesta ens ajuda a alliberar tensions i a sentir el recolzament de la veu.

Material didàctic:

1. Partitura (adjuntada en pdf)
2. Vídeo: <https://youtu.be/nTiGVGGOUgM>

4.MAPA SONOR. EL MAR.

Mode: Improvisació onomatopeica.

Proposta:

Creació d'un escenari sonor marítim a través de sons vocals i corporals. Es reparteixen els diferents efectes: el mar, el vent, l'escuma, la sorra desplaçada per l'aigua, les gavines, els vaixells, etc...

Es pot crear sobre altres escenaris: la ciutat, una selva o un bosc, etc...

Ho farem en cercle i el director/educador moderarà (dirigirà) les entrades i sortides dels diferents elements sonors. Amb els ulls tancats podran concentrar-se més i endinsar-se millor a l'ambient creat. També es pot convidar a alguns cantaires a entrar dintre el cercle a escoltar.

5.PRESENTACIÓ DEL PROJECTE CLAVÉ XXI. *Projecte social de la Fundació Orfeó Català -Palau de la Música.*

La Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana impulsa el projecte Clavé XXI, una iniciativa social que a partir de la pràctica coral té com a objectiu fomentar la inclusió social d'infants i joves. El projecte, que rep la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa" i de la Fundació Divina Pastora, va néixer el 2011 amb un projecte pilot des del convenciment del gran poder de transformació personal i social de la pràctica coral, i amb la voluntat d'estendre l'acció de la Fundació OC-PMC al seu entorn.

El Projecte Social, Clavé XXI, ja compta amb 63 formacions corals, amb infants i joves d'entitats socials i nens i nenes d'escoles de primària, majoritàriament del Districte de Ciutat Vella, d'altres barris de la ciutat i també d'altres poblacions de Catalunya, com Sabadell, Mataró, Manlleu i Banyoles, que impliquen un total de 1.250 cantaires.

Material didàctic:

Reportatge: <https://www.youtube.com/watch?v=IMXDnb9Xwg8>

Web: http://www.orfeocatala.cat/ca/presentaci%C3%B3-del-projecte-social_11861

6.NOIA SI ET VOLS DIVERTIR. *Tradicional hongaresa. Arranjament: Béla Bartók (1881-1945)*

Mode: Melodia, cànon, dansa i percussió corporal

Proposta:

Abans de començar la peça podem jugar fent percussions corporals i n'improviseu d'un en un.

Aprenem la cançó juntament amb la dansa que l'acompanya i si veiem que el cor és prou hàbil, podem introduir el cànon a dues veus, tres o a quatre. La dansa fa que el cànon sigui més clar i visual, i ajuda al cantaire a sentir-se més segur dins el seu grup.

Després aprenem la percussió que acompanya la cançó, i la treballem també en silenci, per mantenir la pulsació interna i experimentar la sensació de cantar la cançó internament. Més endavant es pot fer el cànon de percussió sola o cantant la cançó.

Material didàctic:

1. Partitura (adjuntada en pdf)
2. Enllaç <http://www.telermusica.com/ca/propostes-didactiques/cicle-mitja-de-primaria/53-noia-si-et-vols-divertir>

7.PER QUÈ HE PLORAT?. (Mar i cel, musical) Compositor: Albert Guinovart

Mode: Melodia acompanyada

En aquesta peça podrem treballar les línies melòdiques i l'expressivitat musical a fons. Podem començar veient el vídeo complert, amb els cantants. Després podem ensenyar la lletra i la música, per acabar cantant sobre l'acompanyament orquestral sol. Proposem dividir el cor en dos: Salds i Blanques, i d'aquesta manera poder fer el diàleg.

Material didàctic:

1. Partitura (adjuntada en pdf)
2. Vídeo de la peça
<https://www.youtube.com/watch?v=MhaklbBYPzA>
3. Vídeo acompanyament orquestral sol.
<https://www.youtube.com/watch?v=SxwSFVFRcPc>

8.MAKETU. Cant africà.

Mode: Polifonia, creativitat gestual.

Proposta:

Dividim la cançó en tres parts (marcades a la partitura per fer el cànon si es vol) i n'ensenyem una a cada grup. Aquest inventa una gestualitat adient i la va repetint mentre canta el seu fragment com un obstinat, de manera que sumem les tres veus alhora.

Material didàctic:

1. Partitura (adjuntada en pdf)